יט: הקומץ רבה פרק שלישי מנחות

עין משפט נר מצוה

ב א מיי' פ"ב מהל' איסורי מזבח הל"י ופ"ח מהל' פסולי המקדש הל"ח:
ג ב מיי' פ"ב מהל' מעה"ק הל' ז:

מוסף רש"י

כלי הלח. קפיות ומזקות נרס ולין ולשמן. מדות היבש. שמי מדות של יבש היו סס עשרון וחצי עשרון, עשרון לחדשים כל המנחות וחצי עשרון לאלות בו מנחת מריתי כ"ג המליחה כנקר ומחליחה בעבר. לאחר נקבו גבי יבש מדות שלין כלים מיוחדים ליבש אלא אלל. דבלי שמעתין בו מנחה כלי לא היה שמקרקות וקפיות לאחין לכך ואין כלי לח מקדשות את היבש. בגמרא מתרגם לה לחמות הלח (נחמיה ח:). לא שנו. דאין כלי הלח מקדשין את היבש אלא מדות. ד' מדות הלח שהיו סס הין וחצי הין ובשלש ההין וזכר דבריו לבקר לא היו ליבש לחדה ואין לא נמחשו מדות לא מקדשין אלא מדות. ע"ש מדיה. אבל כ"ו דוקות. אע"ג דכלי הלח מקדשין לא קדשין יבש דכי היכי דחזו לגלה ליה לגבלת שהוא יבש (שם). שניהם מלאים סלת. ומנחתם נכנסים קמצתמי דשעורה שמן ולבונה דמזקק וקפיות קדשי סלת (לעיל ח:). למנחת נדבה (ב. דברי הימי' ד' ט"ו). לפני ד'. הקרב אותה בני אהרן לפני ד'. הייט שמגיעה למזבח (מנחות ט:). יכול במערב. יגיענה לגיסן מערבי של מזבח דהייט לפני ד', שהיכל כמערב והמזבח בחלר ל"ב אמה ואינו מגיע לגבי ד' אמה ואינו מגיע לגבי ד', אלא מערבי של מזבח ההיכל. וכן היכל מחולק לאמה הטורה, אל מול זה ל"ב אמה, היכל וכ"ע אלו כ' ואמצעי, ר' אמה ע"ש טמל לפני ושבה לטמל לפני ד' ד', אלא מפסיק בלוס כיון לגן היכל דאלו אלוס שלפני ה"היכל מחוט הוא ותחני שבדים ה"ה כל אלו של היכל בנגד ה' דה. כל מה שיכל לקרבו מ"ד מערב ונלגל שיהא שם קנ"ת דרום משום לא פני הי"מזבח, דלו לא מגגל מזרח ל"ל לפני ד' כל מערב זרות ה"ה היכל. מגגל מזרח ל"ל לפני ד' כל מערב זרות (מנחות ט:). ודיו. בחמשת קטנה כ"ג (שם) מפרש מאי דיו דו אמר, שאינו צריך להגיע ל"ה למזבח אלא הכלי (מנחות מ:). ר' אליעזר אומר. דו"ב לחקרא בגנון אחר וכן דו"ב מחוץ שנאמר בגמ' לפי ל' אל מפני המזבח יכול יגיענה לאחר מו' רבה למערב רבה לדרומה או לדרומה של קרן אמרת. כן תאמרנו כל מקום שאתה מוצא הכו'. דכיון לאפשר לקיים את שניהם הו לא מקומה אל' זה עושה אלו' חפים המקרים את שניהם והיבא קיימתה. אלא מן למ"ד זרות היכל הוא. קסבר האי תנא. כי אלעזר כולה מזבח בצפון קאי. בחלק מזבח בצפון קאי. בחלק אפרי של עזרה אלא ליה דמזבח מכיון בנגד היכל ומכלה, נמצא דמיהו של מזבח בנגד המזבח פס' הסיכל, הלכן יגיענה אל פני המזבח כדרום ונלגל שיהא מקרב לפנרת נמצא מקדים את שניהם וכו' (מזבח יד:).

שיטה מקובצת

א) ריבא ליה נמחק: ב) דשמואל לא אליף דזרות משער. ומאי דאמר לשמואל מדה לקמן אלו' נמי אי לאו דתנא ביה קרא הוי אפינא דאי לאיעבד מדה לקמן אלו' ותימה מאי שנא מהא דאמ' יינן בפ"ק (דף יא ע"א) אי (בב מצו) (מלא קומצן) יכול אפי' מבורין ופשוט דאפי' פסול הוי' אלא בעינא תנא ביה קרא וצר' לומר דיש סברא לפסול מבו' ן בקומץ שפי מבדה לקרן' דהנא: ג) ומדת היבש מקו' מין כו' ולא מדת היבש מקו' מין: ד) מעכבת מאי תנא בה. ה) אותה. וגי' ותנן לא הוי' בשר ותיבות לפי' אחרון לפי' ה' נמחק: ו) היבא אי נמחק: ז) קא סבר האי תנא. רבי אליעזר כולו מזבח בצפון קאי ומהחיל דזרוי שטיר בדרום נמי לפני ה' לפי שהיה כל רוח הדרומי בנגד אמצעו של פתח ההיכל ומיהו כדי לקיים לפני ה' ממש היה מגישו לסוף קרן דרומית מערבית ופסים בתי"כ מילתי' דריא הא כיצד מגישו לקרן דרומית מערבית וא"ת לפה לי

מסורת הש"ס

ומן מעכבי' ואין דבר אחר מעכב משמע דבריו סותרים זה את זה דמלי טעמא בחזה ולא בה"א ומילא לא מייתי קרא דמסלתה דדרשי' מייתי בפ"ק (לעיל ד' ט:) אם מיסר כל שהוא [ב] פסולה [ג] ושמע מינה דה"ל מעשה שיהא הכתוב [בא] קאמר ונראה דהכא מיירי לענין שיעכבו זה את זה דבעי דסנה עליו הכתוב וסמיך אמסלתה ומשמנה דגבי מנחת העומר כתיב (ויקרא ב) מגרשה ומשמנה ובשאר מנחות כתיב מסלתה ומשמנה וגרשה ומלתה הכל סולת ולקמן בפירקין (דף ס.) גבי סולת ושמן מעכבין זה את זה מייתי מגרשה ומשמנה ומסלתה ומשמנה אבל לגבי דמיעוטן מעכב את רובן מייתי מסלתה ומשמנה וכן גבי עיכובא דנפשיה לא בעי שנה לעכב אבל לגבי מעכבין זה את זה בעי שנה לעכב:

בקומצו שלא יעשה מדה לקומץ. בפ"ק (לעיל ד' יא.) דרשי' מלא קומצו יכול מבורן ת"ל בקומצו תרתי שמעת מינה:

ושמואל אמר דזרות משעה לא ילפינן. הא דבעי רבי זירא למילף בפ"ק (לעיל דף ט:) מרומלא כפו ממנה דכל מקום שנא' כפו אינו אלא יתן לא מתוקמא מילתיה ממקנא והא דמסיק רבא יד יד לקמילה דליף וימלא כפו מיד דמצורע לענין קמילה ולזרות שמא כיון דשאר גזירות שוות דאין וגבל לזרות עבדינן נמי הך והא דא"ר אלעזר נזכמים בפרק קדשי קדשים (דף ס.) מזבח שנפגם אין אוכלין בגיו שיר מנחה שנא' ואכלוה אבל המזבח וכי אבל המזבח אכלוה כו' שאני התם דאשכחן כיולא בה קדשי דזרות דדרים התם לעיל מזבח שנפגם כל קדשים שנאמרו שם פסולין שנאמר וזבחת עליו כו' אבל אין לפרש דלא יליף הכא דזרות משעה משום דנתמנך אהכן כל ז' ימי המלואים ועשה קמילה בכפו דא"כ מאי קפריך מהא דאמר ר' שמואל אבל מזרקות מקדשים דכתיב שיסס מלאים סולת ועוד אמרינן נזכמים בפרק עובל יום (דף קח.). גבי מינות שאמר לו אהרן למשה אם שמעת בקדשי שעה שהותרה מינות לא שמעת בקדשי דזרות ומיהו שמא התם כי נמאר לו בפירוש דאי לאו הכי קשיא ליה לרב דיליף [ד] שעה מדזרות והא דבעי קרא בפרק עבירות נגמר הדין (סנהדרין דף מה. ופס) דלדזרות ירייה וסקילה ולא יליף מפשי לא דמי לחכא דילמא אעבירה דפשי מיתיא תרתי ולא בשאר עבירות והא דבעי בפ"ק דסנהדרין (דף טו:) שור פשי בכמה יליפינן שעה מדזרות אי לא התם גלוי מילתא בעלמא תדע דלנסוף יליף לה מדלמיע אם בהמה אם אדם כו' ומנגן דאדם שיני בכ"ג אי לאו דיליף מדזרות והא דיליף מפסח דזרות מלרים ואפילו מאן דפליג לא פליג אלא משום דאין דנין אפשר משאי אפשר שאני התם דפסח מפסח שיין למילף טפי ולריך לדקדק לשמואל דקסבר הכא מדה לקומץ לא פסל משום דלא יליף דזרות משעה הא תנא ס"ק (לעיל דף ו.) קמן ועלה בידו גרגיר מלח אי קורט של לבונה פסל מפני שאמרו הקומץ המסר והיתר פסול ומהאי קרא גופיה דרש ליה התם בגמרא מדתניא מלא קומצו בקומצו ולא מלינו שנה אי לאו מוימלא כפו ואי בלא שנה הכתוב מסתבר לן שעיכוב א"כ גם לענין מדה לקומץ נמי מעכב כיון דתרוייהו מהאי קרא נפקי: **כלי** הלח מקדשין את הלח. פירשתי בפ"ק (לעיל דף ח:): **דתנא** ביה קרא תר"ר זיטני. אין להקשות אדרבה ליהו שני כתובין הבאין כאחד ואין מלמדין: **ההוא** לקבוע לה מקום. וא"ת קביעות מקום שמעי' מקרא דהקריב ואייתר ליה והגישה לומר דשנה הכתוב לעכב וי"ל אי מהקריב הוה אמינא על הכנס סמוך למזבח ולא על המזבח ממש כדאשכחן והקריב הכהן אל המזבח דאמרינן בפ"ק (לעיל דף י.) זו הולכת אברים לכנס: **כנגד** חודו של קרן ודיו. בפ"ב דסוטה (דף יד:) דייק מאי ודיו ומשני ס"ד מיבעי הגשה מ) כמנחה גופה פי' שיסירנה מן הכלי ויגיש הסולת עלמן למזבח וכרים נדה (דף ב.) גבי כל הגשים דיין שעתן אין מדקדק מאי דיין וי"ל דהתם שיך שפיר לגימתי דיין לאפוקי מהאל ומכמים: **למערבה** של קרן לדרומה של קרן. פי' בקונטרס כאן ובאן וקשיא ל"ב מאי מקיים עלמו ומבטל מכירו והלא מגישה כאן ובאן ובזכמים פ' קדשי קדשים (דף סג:) גרסי' בספרים או לדרומה של קרן פירוש לאחה רוח שילנה והשתא ניחא דתופסין את שמקיים עלמו ומכירו ואם מגישה כרוח מערבית סמוך לקרן נמלא מבטל פני המזבח דהייטו דרום כדאמרינן בזכמים שגם זה לפני ה' דכוליה מזבח בצפון והיכל מכוון בצפון ולאשו בדרום ואם מגישה כרוח דרום סמוך לקרן מערבית נמלא מקיים דרומו של מזבח לפני הפתח ואינו יכול להתמקם מהקרן דלא קרינא ביה לפני ה' כיון דיש קרוב ממנו ומיהו לדבר קני מנורה דמזרח ומערב מונחים ולא קרינא לפני ה' אלא בנר הסמוך אע"ג דכולן סדורות כרוח אחת זו אחר זו ומיהו נר שני של ב' נרות מזרחיות קרי נר מערבי כמו שאפרש לקמן בפרק כל הקרבנות (דף פו:): **הרי** מלא תנא ביה קרא. בפסקנא משני כיון דכתיב ביה בית כמאן דתנא ביה קרא דמי והשתא פ"ד דמדקאמר אחר רב כל מקום שהחזיר משמע שלא מצא עיכוב ג) אחר אלא בנגנות דתניא בית מלח עולם הוא ר"ת גרים מלח בית והוא קרא דכתיב בפרשת ויקרא לא תשביתו מלח בית אלהיך מעל מנחתך אבל בית מלח עולם הוא לא כתיב גבי קרבנות אלא גבי בב] מתנות כהונה (במדבר יח) ואם תמלי לומר דדרשינן מדלאפקיה רחמנא בלשון מלח א"כ אשכחן דשנה הכתוב בנמלח לעכב וכן לקמן בנרייתא (דף כא:) דהאומר הרי עלי מנחה שכתוב בסיפרא תלמוד לומר בית מלח עולם הוא ולהלן הוא אומר מחת בני ישראל בית עולם גרים אמי ר"ת מלח בית דקרא דולא תשביתו דרים לה בא"כ: אימא

מסורת הש"ס

ד) ל"ק מיתתן מן גרם עד מעכב וכל"ל מגרשה ומשמנה נוסף וכ"ה בפ"ר. ג) (פסחים סח). עח. יומא לט: נא: יבמות מ. שבועות יד. זבחים כג.). ג) (לקמן ט. נט. סנהדרין עו: ע"ש). ד) (לעיל ח: זבחים פח.. ה) נ"ו שם. ו) (לקמן קח. סוטה יד: זבחים סג:). ז) סוטה יד: זבחים סג.. ח) זבחים נג. נת. סב: סוטה יד:. ט) כלי מקדש יבש כו' למלאכה מיירי. ל"ק. ל"ק. י) פסולה ונראה דסבא נמי מ' קאמר דאמר הכא מיירי. ל"ק. ל) נ"ש שמואל הס"ד ומה"ד אבל מזרקות מי' מלאים סולת הכ' דאמרינן נזכמים הס"ד דזרות מיהו מי' כל"ל. נ"ש נ"ש ה"ה דתיעוד כמ' נגמר הדין דף מה.. ל) נ"ש דזרות משעה. ל"ק. מ) מנחה טופס. נ"ש. נ) נ"ש עיכוב אחר במנחות אלא משום שהחזיר הס"ד ומה"ד דתניא כרת מי' מנחה שכתוב בספרים מ"ל מי' כל"ל. ל"ק.

תורה אור השלם

1. וקרבו את המנחה וימלא כפו ממנה ויקטר על המזבח מלבד עלת הבקר:
ויקרא ט יז
2. וקרבנו קערת כסף אחת שלשים ומאה משקלה מזרק אחד כסף שבעים שקל בשקל הקדש שניהם מלאים סלת בלולה בשמן למנחה:
במדבר ז יג
3. וזאת תורת המנחה הקרב אתה בני אהרן לפני יי אל פני המזבח:
ויקרא ו ז
4. כל תרומת הקדשים אשר יריימו בני ישראל ליי נתתי לך ולבניך ולבנותיך אתך לחק עולם ברית מלח עולם הוא לפני יי יי לך ולזרעך אתך:
במדבר יח יט

הגהות הב"ח

(מ) רש"י ד"ה מלא וכו' כיון קומץ אבל לא יעשה:

שיטה מקובצת (המשך)

לפני ה' להבי היפוך לי משום דכתיב כחטאת וכאשם מה חטאת ואשם שנעבר יסוד אף הנשחת מנחה שנעבר יסוד ורוח דרומית לא היה בו יסוד אלא אמה הסמוכה למערבית ובריך לומר דפ"מ אצטייך לפני ה' לאסמוכינן שהיה צריך להגישו ממש סמוך להקרן כדי לקיים לפני ה' בכל מה שיוכל ולהקריבו לקרן דרומית מערבית מקום אבל ת"ק סבר דמזבח סמוצע היה וקאי ל"ב אמות כנגד (מ"ו) [ל"כ] אמות של חלל ההיכל וכחליה א"כ לא היה הדרומי כלל לפני ה' לסיכך היה צריך לת"ק להגישו ממש כנגד חודו של קרן הדיוט שפיר לפני ה' שהרי חודו היה נדון כמו מערבית ממש: מ) רבי אייא הרי: ס) היבא ביה נמחק: ע) הכתוב. כדספרים לקמן במלא קומצו בקומצו קא מפלגי דשמואל דזרות משעה לא ילפינן והבי קאמר חודה דגרש דשכן הוא דאתאי לעיכובא ומן דזנגהה שהוחזרו בתורה מנחת דזרות אבל דשלא כפו לא חזרה היא. הס"ד ומה"ד ואע"ג: פ) מלא קומצו. בקומצו. תרי קראי כתיבי מלא קומצו כתיב: ק) ד"ה דזרות משער נמחק מכאן ו"ג. ר) לא שנו דכלי לח אין מקדשין יבש אלא במדת כו' לא חזיא אלא לכלתות והין ולוג ובר': ש) מהיד מאי תנא: ת) אותה. הייטו הנשה ולא מעכב כדתנן בתמיתין לא דגיש כשירה הס"ד ומה"ד הקרב אותה בני: א) דהייטו: ב) מאי. ודיו: ג) עומד מצד צפון אשהכח: ד) לפני פתח היכל. הייטי דדומו של מזבח לפני ה': ה) חיבות שמע מינה ליתא: ו) קאמר. נליון ואין לומר דהייט דוי שענא מומים דשנה בהו קרא ושמיך אמסולתה ומשמנה דבני מנחת העומר כתיב מגרשה ומשמנה ונרס דזרות אבל אחד ולא

תוספות

גרש ושמן. הוא דהמחזיר כהן הכתוב ומעכבה: **ואין דבר אחר מעכב.** ומע"פ שהחזיר בו הכתוב ו': **ומע"ג דשנא ביה קרא כו'.** בתמיה: **מלא קומצו**[א]. כמיב בחד דוכתא הדר שני בדבוריה וכתיב בקומצו למידרש מייתי בידו (מ) יקמוץ לא יעשה כלי למדת קומצו: **כפו.** ולא כלי הילכך אם קמץ בכלי פסל: [ב] **דזרות משעה לא ילפינן.** ה"ק חזרה דגרש ושמן הוא דאתאתי לעיכוכא וכן דוגמתה שהוחזרו בתורה מנחת אבל דזרות בתורה מנחת דזרות אבל שלא כפו לא חזרה היא: **לא שנו.** [ג] דאין מקדשים יבש אלא במדת לא דמתרינן בזכמים כי דזרות מיהו מי' כל"ל. ע"ש ע"ז זה הדעות בס' נגמר דין דף מה.. [ד] נ"ש דזרות משעה. ל"ק. [ה] מנחה טופס. נ"ש. [ו] נ"ש עיכוב אחר במנחות אלא משום שהחזיר הס"ד ומה"ד דתניא כרת מי' מנחה שכתוב בספרים מ"ל מי' כל"ל. ל"ק.

מאן תנא כב. כלומר איזה מקרא שנה בה הקרב אותה מו' בני אהרן לפני ה': **יכול במערב.** בקיר מערבי של מזבח מז' היינו לפני ה' כנגד פתח ההיכל דהיכל במערב: **מ"ל אל פני המזבח.** ופני המזבח זה דרום שהכנס בדרום:

כנגד חודה של קרן. כפ' ב' דסוטה (דף יד:) פריך מאי [ד] דיו: **למערבה לדרומה.** כלן וכלן: **כוליה מזבח בצפון.** עזרה קאי ופתח היכל בלמלע עזרה וכיון דכל המזבח בחלי עזרה עומד [ה] בו בצפון לישתכח דקיר דרומית של מזבח כלה לפני פתח [ו] (אהל) ההיכל ונקרא לדרומו של מזבח לפני ה': **ברית** בדרום וכשאתה אומר אל פני המזבח בדרום קיימתה לפני ה' והיכא קיימתה אמר רב אשי [ז] קסבר האי תנא כוליה מזבח בצפון קאי מתקיף לה [ח] רב הונא הרי מלח דלא תנא ביה קרא ומעכבא [ט] ביה דתניא [י] ברית מלח עולם הוא שתהא ברית

מינות לא שמעת בקדשי דזרות ומיהו שמא התם כך נאמר לו בפירוש דאי לאו הכי קשיא ליה לרב דיליף [כ] שעה מדזרות והא דבעי קרא בפרק עבירות נגמר הדין (סנהדרין דף מה. ופס) דלדזרות ירייה וסקילה ולא יליף מפשי לא דמי לחכא דילמא אעבירה דפשי מיתיא תרתי ולא בשאר עבירות והא דבעי בפ"ק דסנהדרין (דף טו:) שור פשי בכמה יליפינן שעה מדזרות אי לא התם גלוי מילתא בעלמא תדע דלנסוף יליף לה מדלמיע אם בהמה אם אדם כו' ומנגן דאדם שיני בכ"ג אי לאו דיליף מדזרות והא דיליף מפסח דזרות מפסח מלרים ואפילו מאן דפליג לא פליג אלא משום דאין דנין אפשר משאי אפשר שאני התם דפסח מפסח שיין למילף טפי ולריך לדקדק לשמואל דקסבר הכא מדה לקומץ לא פסל משום דלא יליף דזרות משעה הא תנא ס"ק (לעיל דף ו.) קמן ועלה בידו גרגיר מלח אי קורט של לבונה פסל מפני שאמרו הקומץ המסר והיתר פסול ומהאי קרא גופיה דרש ליה התם בגמרא מדתניא מלא קומצו בקומצו ולא מלינו שנה אי לאו מוימלא כפו ואי בלא שנה הכתוב מסתבר לן שעיכוב א"כ גם לענין מדה לקומץ נמי מעכב כיון דתרוייהו מהאי קרא נפקי: **כלי** הלח מקדשין את הלח. פירשתי בפ"ק (לעיל דף ח:): **דתנא** ביה קרא תר"ר זיטני. אין להקשות אדרבה ליהו שני כתובין הבאין כאחד ואין מלמדין: **ההוא** לקבוע לה מקום. וא"ת קביעות מקום שמעי' מקרא דהקריב ואייתר ליה והגישה לומר דשנה הכתוב לעכב וי"ל אי מהקריב הוה אמינא על הכנס סמוך למזבח ולא על המזבח ממש כדאשכחן והקריב הכהן אל המזבח דאמרינן בפ"ק (לעיל דף י.) זו הולכת אברים לכנס: **כנגד** חודו של קרן ודיו. בפ"ב דסוטה (דף יד:) דייק מאי ודיו ומשני ס"ד מיבעי הגשה מ) כמנחה גופה פי' שיסירנה מן הכלי ויגיש הסולת עלמן למזבח וכרים נדה (דף ב.) גבי כל הגשים דיין שעתן אין מדקדק מאי דיין וי"ל דהתם שיך שפיר לגימתי דיין לאפוקי מהאל ומכמים: **למערבה** של קרן לדרומה של קרן. פי' בקונטרס כאן ובאן וקשיא ל"ב מאי מקיים עלמו ומבטל מכירו והלא מגישה כאן ובאן ובזכמים פ' קדשי קדשים (דף סג:) גרסי' בספרים או לדרומה של קרן פירוש לאחה רוח שילנה והשתא ניחא דתופסין את שמקיים עלמו ומכירו ואם מגישה כרוח מערבית סמוך לקרן נמלא מבטל פני המזבח דהייטו דרום כדאמרינן בזכמים שגם זה לפני ה' דכוליה מזבח בצפון והיכל מכוון בצפון ולאשו בדרום ואם מגישה כרוח דרום סמוך לקרן מערבית נמלא מקיים דרומו של מזבח לפני הפתח ואינו יכול להתמקם מהקרן דלא קרינא ביה לפני ה' כיון דיש קרוב ממנו ומיהו לדבר קני מנורה דמזרח ומערב מונחים ולא קרינא לפני ה' אלא בנר הסמוך אע"ג דכולן סדורות כרוח אחת זו אחר זו ומיהו נר שני של ב' נרות מזרחיות קרי נר מערבי כמו שאפרש לקמן בפרק כל הקרבנות (דף פו:): **הרי** מלח דלא תנא ביה קרא. בפסקנא משני כיון דכתיב ביה ברית כמאן דתנא ביה קרא דמי והשתא פ"ד דמדקאמר אחר רב כל מקום שהחזיר משמע שלא מצא עיכוב ג) אחר אלא בנגנות דתניא ברית מלח עולם הוא ר"ת גרים מלח בית והוא קרא דכתיב בפרשת ויקרא לא תשביתו מלח ברית אלהיך מעל מנחתך אבל ברית מלח עולם הוא לא כתיב גבי קרבנות אלא גבי בב] מתנות כהונה (במדבר יח) ואם תמלי לומר דדרשינן מדלאפקיה רחמנא בלשון מלח א"כ אשכחן דשנה הכתוב בנמלח לעכב וכן לקמן בנרייתא (דף כא:) דהאומר הרי עלי מנחה שכתוב בסיפרא תלמוד לומר ברית מלח עולם הוא ולהלן הוא אומר מחת בני ישראל ברית עולם גרים אמי ר"ת מלח ברית דקרא דולא תשביתו דרים לה בא"כ: אימא

נהירא דלקמן בפרקין גבי סולת דסיעורו מעכב את רובו לא מייתי אלא קרא דמסלתה כו' לכן נראה דבכי' לעכב אבל לגבי מעכבין זה את זה בעי שינה לעכב ונראה דהכא מיירי לענין שיעכבו זה את זה וסמיך אמסלתה ומשמנה: תורה: כב) מתנות כהונה. גליון לומר שבריה מתנות כהונה קיים לעולם כמלח ולא קאי ברית אמלח כלל. תורה:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com